

อะกิดะฮ์ของอิสลามะฟุศศอลิหฺ

เรียบเรียงจากการบรรยายของ เชคริฎอ อะหมัด สมะดี
เรื่อง อะกิดะฮ์สละฟ 2 ความหมายของอะกิดะฮ์และอิสลามะฟุศศอลิหฺ
<http://www.islaminthailand.org/dp6/?q=audio/2005-07-24/1284>

ความหมายทางภาษา อัลสัลฟ (السَّالِف) มาจากรากศัพท์ สะละพะ (سَلَف) แปลว่า ผ่านพ้นไปแล้ว ในทางวิชาการหมายถึง “บรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว” ซึ่งกลุ่มชนที่อัลกุรอานและซุนนะฮ์รับรองความถูกต้องของอะกิดะฮ์คือบรรดาบรรพชน 3 ยุคแรก อันได้แก่ เศาะฮาบะฮ์, ตาบิอิน, และตาบิิตตาบิอิน

สังฆกรรมที่อัลลอฮ์ใช้ให้ท่านนบีรลนำมายังท่านนบีมุฮัมมัด คืออัลลิลลอฮ์อะลียะฮ์ชะลัลัม เพื่อประกาศแก่นุญัยคืออัลกุรอานและอัสซุนนะฮ์ คนที่มารับสังฆกรรมจากท่านนบีในยุคแรก คือ “เศาะฮาบะฮ์” (ผู้ศรัทธาที่ได้พบท่านนบี) ฉะนั้นเมื่อต้องการรับรู้เกี่ยวกับอะกิดะฮ์ก็ต้องผ่านบรรดาเศาะฮาบะฮ์ ซึ่งเป็นกลุ่มชนที่ท่านนบีได้มอบศาสนาให้แก่พวกเขาโดยตรง ถ้าเป็นความรู้ที่ไม่อ้างอิงถึงเศาะฮาบะฮ์ เช่น มีคนอ้างว่าอะกิดะฮ์ของเขาคืออะกิดะฮ์ของอิหม่ามอะลี¹ ที่มีการตีความอัลกุรอานว่า “พระหัตถ์ของอัลลอฮ์คืออำนาจ” หรือ “พระบัลลังก์ของอัลลอฮ์ คือ ทรงครองอำนาจเหนือทุกสิ่งทุกอย่าง” อันไม่ได้เป็นความรู้ที่มาจากเศาะฮาบะฮ์ แม้จะผ่านอุละมาอ์หลายท่านก็รับไม่ได้ เพราะอุละมาอ์หลายๆท่านก็ยึดกับลูกศิษย์ของท่านว่าอะกิดะฮ์ที่ไม่ได้มาจากท่านนบีหรือบรรดาเศาะฮาบะฮ์นั้นก็ไม่ต้อง

ดังนั้นอะกิดะฮ์ของอิสลามะฟุศศอลิหฺ คืออะกิดะฮ์ของบรรดาผู้ศรัทธาในสามยุคแรก ซึ่งเป็นอะกิดะฮ์ที่อัลกุรอานและอัสซุนนะฮ์ของท่านนบี คืออัลลิลลอฮ์อะลียะฮ์ชะลัลัม ได้ยืนยันไว้ ดังหลักฐานต่อไปนี้

وَمَنْ يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصْلِهِ جَهَنَّمَ ۚ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿١١٥﴾

ความว่า “และผู้ใดที่ฝ่าฝืนรอซูลหลังจากทางนำอันถูกต้องได้ปรากฏแก่เขาแล้ว และปฏิบัติตามแนวทางผู้ที่ไม่ใช่ผู้ศรัทธา เราจะทำให้เขาหันไปตามที่เขาหันไป และเราจะให้เขาเข้านรกญะฮันนัม และมันเป็นที่ยกกลับอันชั่วร้าย” (ซูเราะฮ์อันนิซาอฺ อายะฮ์ที่ 115)

ยูซากิก (يُشَاقِقِ) มาจากรากศัพท์ ชักเกาะ (شَقَّ) แปลว่า ตัด, ตัดออก, ตัดให้ห่าง เสมือนว่าคนที่ฝ่าฝืนท่านรอซูลนั้นคือคนที่ตัดตัวให้ห่างออกจากท่านนบี ﷺ หลังจากที่ได้รับทางนำ (الْهُدَىٰ อัลฮุดา) จากอัลลอฮ์แล้ว และปฏิบัติตามแนวทางของผู้ที่ไม่ใช่ผู้ศรัทธา (غَيْرِ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ) อัลลอฮ์ก็จะให้

¹ อิมามอะบูนะฮ์ส อิลอ์ฮารี

เขาหันไปตามทางที่เขาศรัทธา ใครจะตามมัชฮับตามอิมามของเขาโดยไม่อ้างถึงท่านนบี คือลัทธิลอสู่ละลัยฮะซัลลัม อัลลอฮ์ก็จะให้เขาหันไปตามนั้น ในหะดีษกุดซียุบทหนึ่ง อัลลอฮ์ตรัสไว้ว่า

قال تعالى في حديث قدسي : أَنَا أَغْنِي الشُّرَكَاءَ عَنِ الشُّرِكِ مَنْ عَمِلَ أَشْرَكَ مَعِيَ فِيهِ غَيْرِي , تَرَكَتُهُ وَشُرَكَهُ .
رواه مسلم

ความว่า “ข้ามีความมั่งคั่ง โดยที่ไม่ต้องการความช่วยเหลือจากผู้อื่นเลย ใครที่มาอ้างภาคีกับฉัน ฉันก็จะทิ้งอะมัลของเขาให้กับภาคีนั้น” เช่น ละหมาดเพื่ออัลลอฮ์และเพื่อให้คนอื่นเห็นว่าเราเคร่งมีตั๊กวา อัลลอฮ์ก็จะให้การละหมาดนั้นแก่ภาคี เพราะที่อัลลอฮ์ต้องการคืออิคลาส (ความบริสุทธิ์ใจ)

ในอายะฮ์อัลกุรอานข้างต้นอัลลอฮ์ตรัสว่า “ใครที่ฝ่าฝืนท่านนบีและไม่ปฏิบัติตามผู้ศรัทธา” คำว่า ผู้ศรัทธา ในที่นี้ก็ต้องมีบรรทัดฐานที่แน่นอนว่าอย่างไรจึงจะเรียกว่าผู้ศรัทธาที่เราต้องปฏิบัติตาม ซึ่งอัลลอฮ์ได้ตรัสไว้ในซูเราะฮ์ตุลอะบะอะฮ์ อายะฮ์ที่ 137 ว่า

فَإِنْ آمَنُوا بِمِثْلِ مَا آمَنْتُمْ بِهِ فَقَدْ اهْتَدَوْا وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ
فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٣٧﴾

ความว่า “แล้วหากพวกเขา(มุชริกีน)ศรัทธาอย่างที่พวกเจ้า(นบีและบรรดาเศาะฮาบะฮ์)ศรัทธาแล้ว แน่แน่นอนพวกเขาก็ย่อมได้รับข้อแนะนำที่ถูกต้อง (อัลลอฮ์รับรองว่าจะกีดะฮ์ที่ถูกต้องคืออะกีดะฮ์ของท่านนบีและบรรดาเศาะฮาบะฮ์) และหากพวกเขาผินหลังให้ แน่แน่นอนพวกเขาย่อมอยู่ในความแตกแยกกัน แล้วอัลลอฮ์ก็จะทรงให้เจ้าพอเพียงแก่พวกเขา และพระองค์นั้นเป็นผู้ทรงไว้ซึ่งการไถ่ยืน ทรงไว้ซึ่งความรอบรู้”

และในหะดีษของท่านนบี คือลัทธิลอสู่ละลัยฮะซัลลัม

حدثنا عبد الله بن إدريس عن أبيه عن جده عن جعدة بن هبيرة قال : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم :
خير الناس **قرني** ثم الذين يلونهم ثم الذين يلونهم ثم الآخر أوردى .

ความว่า “มนุษย์ที่ดีที่สุดคือ **ยุค(รุ่น,สมัย)ของฉัน** (นบีและเศาะฮาบะฮ์) หลังจากนั้นคือผู้ที่อยู่ในยุคต่อมา (คือตาบิอิน - ผู้ตามเศาะฮาบะฮ์) หรือผู้ที่อยู่ในยุคต่อมา (ตาบิอิต-ตาบิอิน)”

อายะฮ์ต่าง ๆ และหะดีษ เหล่านี้เป็นการยืนยันถึงความดีเลิศของบรรดาบรรพชนสามยุคแรก ซึ่งและเมื่อได้ไปศึกษาประวัติศาสตร์อิสลามก็ปรากฏจริงที่ว่าสามยุคแรกเป็นยุคที่มีความบริสุทธิ์ในด้านอะกีดะฮ์ และมีอุตุกรรมหรือบิอะฮ์น้อยที่สุด (กลุ่มต่างๆ เช่น มุรญิอะฮ์, ญะหมิยะฮ์, มุอตะซิละฮ์, ซิอะฮ์รอฟีฎะฮ์ ฯลฯ เริ่มมีขึ้นหลังสมัยตาบิอิตตาบิอิน บางกลุ่มมีตั้งแต่สมัยเศาะฮาบะฮ์แต่ก็ไม่มีคามผิฝืนรุนแรง) การที่ท่านนบีรับรองว่าสามยุคแรกดีเลิศประเสริฐที่สุด หมายรวมว่าให้ปฏิบัติตามคนกลุ่มนี้ซึ่งก็คือ **สะละฟุศศอลิห**

บรรดาอาชญากรที่กล่าวถึงความประเสริฐของเศาะฮาบะฮ์มีมากมาย เช่น

وَالسَّابِقُونَ الْأَوَّلُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ

“บรรดาบรรพชนยุคแรกในหมู่ผู้อพยพ และในหมู่ผู้ให้ความช่วยเหลือ (ชาวมุฮาญิรีนและชาวอันศอร) และบรรดาผู้ดำเนินตามพวกเขาด้วยการทำดีนั้น อัลลอฮ์ทรงพอพระทัยในพวกเขา และพวกเขาก็พอใจในพระองค์ด้วย” (ซูเราะฮ์อัตเตาบะฮ์ อายะฮ์ที่ 100)

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ

“มุฮัมมัดเป็นรอซูลของอัลลอฮ์ และบรรดาผู้ที่อยู่ร่วมกับเขา (เศาะฮาบะฮ์) มีความรุนแรง (คือมีความชัดเจน) กับกาฟิร มีความเมตตาสงสารระหว่างพวกเขา(ซึ่งกันและกัน) เจ้าจะเห็นพวกเขาเป็นผู้รุดู ผู้สัจจริงโดยแสวงหาคุณความดีจากอัลลอฮ์” (ซูเราะฮ์อัลฟัทห อายะฮ์ที่ 29)

وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصَّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا

“และผู้ใดที่เชื่อฟังอัลลอฮ์และรอซูลแล้ว คนเหล่านี้จะอยู่ร่วมกับบรรดาผู้ที่อัลลอฮ์ทรงกรุณาเมตตาแก่พวกเขา อันได้แก่บรรดานบี ผู้ที่มีความสัจจะ ผู้ที่เสียชีวิตในสงครามและบรรดาผู้ที่ประพฤติดี และคนเหล่านี้แหละเป็นเพื่อนที่ดี” (ซูเราะฮ์ อัน-นิสาอ อายะฮ์ที่ 69)

مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ وَمَنْ تَوَلَّى فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِظًا

“ผู้ใดเชื่อฟังรอซูล แน่แน่นอนเขาก็เชื่อฟังอัลลอฮ์แล้ว และผู้ใดผินหลังให้ เราก็หาได้ส่งเจ้าไปในฐานะเป็นผู้ควบคุมพวกเขาไม่” (ซูเราะฮ์ อันนิซาอ อายะฮ์ที่ 80)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَلَا تُبْطِلُوا أَعْمَالَكُمْ

“โอ้บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย จงเชื่อฟังปฏิบัติตามอัลลอฮ์ และจงเชื่อฟังปฏิบัติตามรอซูลคนนี้เถิด และอย่าทำให้การทำงานของพวกเจ้าไร้ประโยชน์” (ซูเราะฮ์ฮุญญะฮ์ อายะฮ์ที่ 33)

وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ يُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا فِيهَا وَلَهُ عَذَابٌ مُهِينٌ

“และผู้ใดที่ทรมานต่ออัลลอฮ์และรอซูลของพระองค์ และล่วงละเมิดขอบเขตของพระองค์แล้ว พระองค์ทรงทำให้เขาเข้าสู่ไฟนรก ฟ่านักตลอดกาลอยู่ในนั้น และเขาจะได้รับการทรมานอย่างต่ำต้อย” (ซูเราะฮ์อันนิซาอ อายะฮ์ที่ 14)

จากบรรดาโองการข้างต้นแสดงให้เห็นว่าบรรดาเศาะฮาบะฮ์เป็นผู้ที่มีความชัดเจนต่อกาฟิร แต่กับบรรดามุสลิมนอบน้อม เชื่อฟังอัลลอฮ์และรอซูล เป็นผู้ที่มีความสัจจะ และประพฤติดี อันเป็นลักษณะของบรรดาเศาะฮาบะฮ์ที่อัลลอฮ์ทรงยกย่องและพอพระทัยพวกเขา คนที่จะปฏิบัติตามเศาะฮาบะฮ์ก็ควรมีลักษณะเช่นเดียวกับพวกเขา